

YRKANDE

Diarienummer: RUN 2020–00277

Till

Regionutvecklingsnämnden

Detaljbudget 2021

Förslag till beslut

Regionutvecklingsnämnden inkluderar följande uppdrag i detaljbudgeten för 2021:

1. gentemot den nationella nivån verka för att resurserna till arbetsförmedlingen och arbetsmarknadspolitiska insatser ökar, och att arbetsförmedlingstjänster erbjuds i alla kommuner i regionen
2. uppmärksamma behovet av omställning av personal som arbetar direkt i produktion inom industrin, eller i andra drabbade näringar i nämndens kommande insatser och initiativ
3. utreda om valideringstjänster kan tillhandahållas utan eller med reducerad avgift för arbetsgivare
4. genomföra fler delregionala analyser avseende förutsättningar och behov utifrån ett regionalt helhetsperspektiv
5. återställande av volymbidraget till RIO-folkhögskolor i enlighet med kulturnämndens löfte, samt att dessa också omfattas av regionens stöd till fullföljda studier, samt att förslaget till överenskommelse med RIO-skolorna fullföljs.
6. ta fram en strategi alternativt ett handlingsprogram för gränsfrågor i samarbete med berörda parter på respektive sidan av gränsen.

Bakgrund

Corona-pandemin har präglat regionens och nämndens verksamhet under året. Konsekvenserna för enskilda individer och näringslivet har varit påtagligt. Den S-ledda regeringen och samarbetspartierna har vidtagit kraftfulla åtgärder för att mildra dessa effekter, och motverka varsel och uppsägningar. Dessa till trots kan vi notera att antalet varsel och arbetslösheten ökar. Sedan mars har ca 17 000 personer varslats i Västra Götaland, för hela landet noteras 96 000 personer. Bara under augusti varslades ca 3 400 personer i landet, varav ca 400 i Västra Götaland. Antalet arbetslösa eller i program har ökat från ca 57 000 i slutet på februari till ca 78 000 i början av augusti. Andelen arbetslösa av arbetskraften i Västra Götaland har ökat från 6,6 % i slutet på februari till 8,8% hittills i augusti. För Västra Götaland noteras fortfarande lägre arbetslöshet än totalt

i landet, som under motsvarande period noterar en ökning från 7,4 % till 9,2 %. Läget är värst för ungdomar där nu ca 12 00 personer står utan arbete. Delregionerna har förstås olika förutsättningar, där variationerna är stora från 7,6% i Sjuhärad till 10,2% i Fyrbodal. Göteborgsregionen noterar 8,6% medan Skaraborg landar på 8%. Även om förhoppningen är stor att den S-ledda regeringen tillsammans med samarbetspartierna kommer att vidta ytterligare åtgärder för att vända trenden och återstarta ekonomin kommer det dock ta lång tid innan arbetsmarknaden återigen finner ett jämviktsläge. Alla befintliga och tillkommande resurser bör ha som målsättning att antingen bidra till att dämpa arbetslösheten, bidra till omställning, men även skapa förutsättningar för företagande, och hållbara jobb och utvecklingsförutsättningar. Insatserna behöver i ännu större omfattning utgå ifrån delregionernas skiftande förutsättningar, och utifrån en helhetsanalys om vilka insatser som bäst tillgodoser respektive delregions förutsättningar och behov.

Parallellt med detta går teknikskiftet inom industrin och näringsgrenar allt snabbare, vilket kommer att ställa ytterligare krav på omställning, omskolning och kompetensutveckling. Klimathotet är också fortsatt närvarande och kräver allas vår uppmärksamhet, med en omställning av samhället som mål.

I ljuset av ovanstående och utifrån nämndens ansvarsområden, och inte minst mot bakgrund av det pågående arbetet med ny regional utvecklingsstrategi vill vi särskilt lyfta följande viktiga områden som bör beaktas i nämndens detaljbudget för 2021, men även under de kommande åren.

Arbetsförmedlingens närvaro runt om i regionen

Att ha tillgång till arbetsförmedlingstjänster runt om i regionen är av avgörande betydelse för att snabbt sätta in insatser som kan korta tiden i arbetslöshet, men samtidigt även tillgodose behovet av arbetskraft inom bristyrken. Regionen ska därför gentemot den nationella nivån, och relaterat till den pågående omställningen av arbetsförmedlingen, verka för att resurserna till arbetsmarknadspolitiska insatser ökar och tillgången till arbetsförmedlingstjänster i kommunerna säkerställs. Regionens inflytande över EU:s sociala och regionala utvecklingsfond är också av stor betydelse för att rusta individer och territoriet att möta framtidens krav på arbetsmarknaden. Samarbetet med arbetsmarknadens parter är även fortsättningsvis nyckeln till omställning av arbetskraft. Nämnden har vidtagit särskilda åtgärder för omställning av bland annat ingenjörer inom fordonsindustrin. Här vill vi särskilt uppmärksamma behovet av omställning av personal som arbetar direkt i produktion inom industrin, eller andra drabbade näringar. Dessa bör särskilt uppmärksammas i nämndens kommande insatser och initiativ, och tillsammans med andra berörda aktörer och finansärer. Samarbetet med arbetsförmedlingsaktörer, industrin och utbildningsanordnare behöver därmed fördjupas och koordineras ytterligare.

Samordning av omställning bör med fördel även ske via de delregionala kompetensråden där alla viktiga aktörer på arbetsmarknaden i regionen deltar. Via det arbetet skapas regional nytta och struktur för snabb omställning av de varslade och konvertering av människors kompetens till de behov och den efterfrågan som finns på arbetsmarknaden.

Fortsätta och snabba valideringsinsatser kan också bidra till omställningen av arbetskraften. Vi förespråkar därför proaktiva insatser för att förebygga ytterligare ökning av arbetslösheten. Matchning och omställning kan utvecklas och effektiviseras via nyttjande av validering via de metoder som arbetsmarknadens parter i olika branscher tagit fram, vilka också har nationell legitimitet. Metoderna stämmer också överens med de metoder som tagits fram via regionens Validering Väst. Insatsen kan leda till effektiv omställning till branscher med rekryteringsbehov, alternativt kortare utbildningsanpassning mot nya jobb. Här bör nämnden tillsammans med berörda parter och andra myndigheter utreda om tjänsterna kan tillhandahållas utan eller med reducerad avgift för individer och arbetsgivare. Vinsterna med fungerande valideringssystem är stora för såväl samhället, individerna som näringslivet.

Genomför delregionala områdesanalyser om behov och villkor

Vi välkomnar det pågående förstudien om Dalsland och Skaraborg, och tror att detta är ett bra sätt att teckna en helhetsbild över vilka regionala insatser som kan bidra till en långsiktig och hållbar utveckling. Vi anser därför att liknande studier bör vid behov göras för andra delregioner i samarbete med berörda kommunalförbund och kommuner. Underlaget kan utgöra en viktig utgångspunkt för genomförandet av den nya regionala utvecklingsstrategin.

Övertagande av ansvaret för folkhögskolor i Västra Götaland

I minoritetens budget för 2021 föreslås att ansvaret för resurstilldelning till folkhögskolorna ska flyttas över från kulturnämnden till regionutvecklingsnämnden. För oss socialdemokrater har folkbildning alltid haft en mycket nära koppling till kulturbildning. Vi konstaterar dock att förändringen kommer att genomföras. Vår ståndpunkt är därför att folkhögskolor oavsett huvudman bör behandlas lika av regionen/nämnden. Kulturnämnden avsåg att återställa volymbidraget till RIO-skolorna, vilket tillfälligt sänktes 2019. Dessutom var en överenskommelse på väg att beslutas i kulturnämnden, vilken klargjorde regionens förhållande med RIO-skolorna. Vi förutsätter därför att regionutvecklingsnämnden är trogen samma ambitioner som minoriteten aviserade i kulturnämnden, och fullföljer det arbetet.

Vidare är arbetet med fullföljda studier en fråga som inte bara berör regionens egna folkhögskolor, utan i enlighet med regionstyrelsens beslut ska omfatta samtliga folkhögskolor. Hittills har inte detta skett, vilket vi förutsätter att det kommer att ske i samband med beslutet om budget för 2021. Det är viktigt att alla till buds stående resurser används för att bidra till att fler lämnar skolan med godkända betyg. Finansiering kan här ske genom nämndens avsatta medel för sociala investeringsmedel.

Gränsen får inte stoppa framtidens samarbete

Under pandemin har särskilt kommunerna i norra Bohuslän, med Strömstad i spetsen, känt starkt av nedgången i gränshandeln. Regionen bör fortsatt verka för att gränsen snarast öppnas.

Gränsfrågan är dock en mycket vidare fråga och förtjänar särskild uppmärksamhet utifrån ett regionalt perspektiv. Det finns många gemensamma nämnare med våra grannregioner i Norge. Det handlar inte bara om turism och företagande utan också om en rad andra viktiga och avgörande frågor för en starkare utveckling i gränsregionen, tex en snabb järnvägsförbindelse mellan Oslo-Göteborg och samverkan mellan akademien och näringslivet. Regionen bör därför vara mer engagerad i gränsfrågor, och på högre politisk nivå. Som en följd av den kommande regionala utvecklingsstrategin bör därför en gränsstrategi alternativt ett handlingsprogram tas fram i samarbete med berörda parter på respektive sidan av gränsen.

För den socialdemokratiska gruppen i regionutvecklingsnämnden
Bijan Zainali (S)
2:e vice ordförande